

## LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMAS

*Nauja įstatymo redakcija:*

Nr. [X-1599](#), 2008-06-12, Žin., 2008, Nr. 71-2721 (2008-06-21)

### PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

#### **1 straipsnis. Respublikos Prezidento rinkimų pagrindai**

Respublikos Prezidentą renka Lietuvos Respublikos piliečiai penkeriems metams, remdamiesi visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, slaptu balsavimu.

#### **2 straipsnis. Teisė būti kandidatu į Respublikos Prezidentus**

1. Respublikos Prezidentu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis pagal kilmę, ne mažiau kaip trejus pastaruosius metus gyvenęs Lietuvoje, jeigu jam iki rinkimų dienos yra suėję ne mažiau kaip keturiasdešimt metų ir jeigu jis gali būti renkamas Seimo nariu.

2. Respublikos Prezidentu negali būti renkamas šturksčiai pažeidęs Konstituciją arba sulaukęs priesaiką asmuo, kurį Seimas apkaltos proceso tvarka pašalino iš einamų pareigų ar panaikino jo Seimo nario mandatą.

3. Tas pats asmuo Respublikos Prezidentu gali būti renkamas ne daugiau kaip du kartus iš eilės.

#### **3 straipsnis. Duomenys apie ryšius su užsienio specialiosiomis tarnybomis (struktūromis)**

1. Pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus po to, kai Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą išduoti jam rinkėjų parašų rinkimo lapus, privalo iki įregistravimo kandidatu į Respublikos Prezidentus pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai duomenis apie savo darbą SSRS ar buvusių sovietinių respublikų NKVD, NKGB, MGB, KGB ir kitų užsienio valstybių atitinkamose tarnybose (struktūrose), apie mokymąsi šių tarnybų (struktūrų) mokyklose ar apie bendradarbiavimą su šiomis tarnybomis (struktūromis). Šiuos duomenis pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus įrašo duomenų anketoje. Joje turi būti nurodyta tarnybos (struktūros) pavadinimas ir pavaldumas, asmens pareigos, laipsnis, rangas ir funkcijos, darbo ar mokslo laikas ir vieta, apdovanojimai. Duomenų anketos formą nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Anketos duomenys yra vieši. Jei pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus duomenų anketoje pateikia šioje straipsnio dalyje nurodytus duomenis, Vyriausioji rinkimų komisija privalo šią anketą viešai paskelbti per 24 valandas nuo jos pateikimo.

2. Jeigu pretendentas iki įregistravimo kandidatu į Respublikos Prezidentus nepateikė Vyriausiajai rinkimų komisijai užpildytos duomenų anketos, Komisija apie tai viešai paskelbia ne vėliau kaip per 24 valandas po to, kai asmuo įregistruotas kandidatu į Respublikos Prezidentus.

3. Apie savo darbą, mokymąsi ar bendradarbiavimą su šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis tarnybomis (struktūromis) kandidatas į Respublikos Prezidentus privalo skelbti savo kiekvienoje vaizdo ar garso agitacinėje rinkimų medžiagoje.

4. Jeigu Vyriausioji rinkimų komisija gauna raštu informaciją, kad duomenų anketoje pateikti duomenys yra neteisingi, nusiėpti ar kad nepateikta užpildyta anketa, taip pat kad pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatas į Respublikos Prezidentus dirbo, mokėsi šio straipsnio 1 dalyje nurodytose tarnybose (struktūrose) ar bendradarbiavo su jomis, ir nustato, kad apie tai nėra įrašyta duomenų anketoje, per 48 valandas privalo pretendantą būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatą į Respublikos Prezidentus supažindinti su gauta informacija ir pasiūlyti jam pateikti paaiškinimus.

5. Jeigu pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatas į Respublikos Prezidentus sutinka su Vyriausiojoje rinkimų komisijoje gauta informacija, jis turi nedelsdamas papildomai įrašyti šią informaciją į savo duomenų anketą, o jeigu duomenų anketa nebuvo užpildyta, ją užpildyti ir įrašyti nurodytą informaciją. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 24 valandas privalo šią informaciją paskelbti viešai.

6. Jeigu pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatas į Respublikos Prezidentus nesutinka su Vyriausiojoje rinkimų komisijoje gauta informacija, kviečiamas neatvyksta į Vyriausiąją rinkimų komisiją ar atsisako pateikti paaiškinimus dėl gautos informacijos, Vyriausioji rinkimų komisija prirėikus gali kreiptis į informaciją suteikusius asmenis, taip pat į kitas įstaigas ar organizacijas, prašydama pateikti papildomus duomenis ar dokumentus.

7. Išnagrėnjusi gautą informaciją, Vyriausioji rinkimų komisija privalo priimti vieną iš šių sprendimų:

1) gautą informaciją pripažinti nepagrįsta;

2) kreiptis į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisnę su prašymu nustatyti faktą, kad pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatas į Respublikos Prezidentus duomenų anketoje nurodė neteisingus duomenis apie savo darbą, mokymąsi šio straipsnio 1 dalyje išvardytose tarnybose (struktūrose) ar bendradarbiavimą su jomis arba tokius duomenis nuslėpė.

8. Visais atvejais Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos gavimo turi priimti sprendimą ir per 24 valandas nuo sprendimo priėmimo jį paskelbti.

9. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymą išnagrėnė per 72 valandas ir priima sprendimą. Šis sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

10. Įsiteisėjusį Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimą Vyriausioji rinkimų komisija per 24 valandas paskelbia viešai.

11. Jeigu Vyriausioji rinkimų komisija gauna šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją iki rinkimų likus mažiau kaip 12 dienų, kandidatas į Respublikos Prezidentus su šia informacija nesupažindinamas ir Vyriausioji rinkimų komisija jos nenagrėnėja.

12. Vyriausioji rinkimų komisija Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nustatytą faktą gali viešai paskelbti ne vėliau kaip likus 72 valandoms iki balsavimo pradžios.

#### **4 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė**

1. Teisę rinkti Respublikos Prezidentą turi Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie rinkimų dieną yra ne jaunesni kaip 18 metų. Rinkimuose nedalyvauja Lietuvos Respublikos piliečiai, teismo pripažinti neveiksniais.

2. Bet kokie tiesioginiai arba netiesioginiai Lietuvos Respublikos piliečių rinkimų teisės apribojimai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų draudžiami.

#### **5 straipsnis. Lygi rinkimų teisė**

Kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, turintis teisę rinkti Respublikos Prezidentą, rinkimuose turi vieną balsą.

#### **6 straipsnis. Tiesioginiai Respublikos Prezidento rinkimai**

Respublikos Prezidentą rinkėjai renka be tarpininkų.

#### **7 straipsnis. Slaptas balsavimas**

Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slapta. Kontroluoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama.

#### **8 straipsnis. Draudimas papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis**

1. Prasidėjus Respublikos Prezidento rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Respublikos Prezidento rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis dalyvauti arba nedalyvauti Respublikos Prezidento rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą į Respublikos Prezidentus, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų, turint tikslą paveikti piliečių valią dėl konkrečių kandidatų į Respublikos Prezidentus ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti teisę rinkti Respublikos Prezidentą.

2. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (asmens, kurį numatoma kelti kandidatu į Respublikos Prezidentus, kandidato į Respublikos Prezidentus programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų) ir ženkliukų, skirtų asmeniui, kuris numatomas kelti kandidatu į Respublikos Prezidentus, politinei partijai (toliau – partija), iškėlusiai pretendentą būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatui į Respublikos Prezidentus propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas rinkėjams.

3. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria ir vertina Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka. Apie nustatytą papirkimo faktą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia internete kartu su kandidato į Respublikos Prezidentus, pažeidusio šį įstatymo straipsnį, pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Pripažinus papirkimo faktus šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu, atsiranda šiame ir kituose įstatymuose nurodytos pasekmės.

### **9 straipsnis. Viešumas rengiant ir vykdant rinkimus**

1. Valstybės institucijos ir rinkimų komisijos Respublikos Prezidento rinkimus rengia ir vykdo viešai. Apie rinkimų organizavimo renginius (susirinkimus, posėdžius) viešai pranešama ne vėliau kaip likus 12 valandų iki renginio pradžios.

2. Rinkimų komisijos informuoja piliečius apie savo darbą, rinkimų apylinkių sudarymą, rinkimų komisijų sudėtį, buvimo vietą ir darbo laiką, apie rinkėjų sąrašus, kandidatų į Respublikos Prezidentus įregistravimo rezultatus, balsavimo ir rinkimų rezultatus.

3. Visuomenės informavimo priemonės informuoja visuomenę apie Respublikos Prezidento rinkimų organizavimą ir eigą.

4. Visų visuomenės informavimo priemonių atstovai turi teisę nekliudomai dalyvauti visuose rinkimų komisijos organizuojamuose renginiuose, visuose rinkimų komisijų posėdžiuose, gauti iš rinkimų komisijų informaciją apie rinkimų organizavimą ir eigą.

### **10 straipsnis. Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos**

Respublikos Prezidento rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidas apmoka valstybė ir savivaldybės. Iš valstybės biudžeto lėšų apmokamos rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti ir atlyginama už rinkimų komisijų narių ir jas aptarnaujančio personalo darbą. Iš savivaldybių biudžetų lėšų apmokama už savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių patalpų išlaikymą, balsavimo patalpų įrengimo inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus rinkimų apylinkės būstinei ir balsavimo patalpoms, tam Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės.

## **ANTRASIS SKIRSNIS RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS**

### **11 straipsnis. Rinkimų apylinkių sudarymas**

1. Atsižvelgiant į patogumą rinkėjams atvykti į balsavimo patalpas ir į rinkėjų skaičių, savivaldybių teritorijos dalijamos į rinkimų apylinkes.

2. Savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu tvirtina ir keičia Vyriausioji rinkimų komisija. Patvirtintų rinkimų apylinkių sąrašą, jo pakeitimus Vyriausioji rinkimų komisija skelbia „Valstybės žiniuose“.

3. Rinkimų apylinkės teritorijoje turi gyventi ne daugiau kaip 5 000 rinkėjų.

4. Rinkimų apylinkės ribos, balsavimo patalpų adresas keičiami prireikus, bet ne vėliau kaip prieš 100 dienų iki rinkimų. Savivaldybės administracijos direktorius teikime tvirtinti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodo siūlomą rinkimų apylinkės pavadinimą, į rinkimų apylinkę patenkančius adresus, rinkėjų skaičių sudaromoje rinkimų apylinkėje, balsavimo patalpų adresą ir telefoną. Teikime keisti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodomi siūlomi pakeitimai. Ne vėliau kaip prieš 100 dienų iki rinkimų savivaldybės administracijos direktorius Vyriausiajai rinkimų komisijai taip pat praneša apie naujai atsiradusius, su pakeistais pavadinimais arba išnykusius adresus, patvirtina balsavimo patalpų adresus ir telefonus.

5. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, Vyriausioji rinkimų komisija gali pakeisti rinkimų apylinkių ribas ir balsavimo patalpų adresus ne vėliau kaip prieš 50 dienų iki rinkimų. Jeigu šie rinkimai rengiami anksčiau kaip per 2 mėnesius nuo rinkimų dienos paskelbimo, rinkimų apylinkių ribos nekeičiamos.

### **12 straipsnis. Rinkimų komisijos**

1. Respublikos Prezidento rinkimus organizuoja ir vykdo:

1) Vyriausioji rinkimų komisija;

- 2) savivaldybių rinkimų komisijos;
- 3) apylinkių rinkimų komisijos.
2. Rinkimų komisijų nariai negali būti kandidatais į Respublikos Prezidentus ar kandidato į Respublikos Prezidentus patikėtiniais.
3. Į rinkimų komisiją gali būti siūlomas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris turi teisę būti renkamas Seimo nariu (neatsižvelgiant į nustatytą kandidatui į Seimo narius jauniausią amžių, bet rinkimų dieną ne jaunesnis kaip 18 metų) ir nebuvo anksčiau atleistas iš rinkimų komisijos už rinkimų ar Referendumo įstatymų pažeidimus.

### **13 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų sudarymas**

1. Savivaldybių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 74 dienoms iki rinkimų.
2. Savivaldybių rinkimų komisijos sudaromos iš:
  - 1) toje savivaldybėje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo teisingumo ministras;
  - 2) toje savivaldybėje gyvenančių ar dirbančių ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija;
  - 3) savivaldybės administracijoje dirbančio karjeros valstybės tarnautojo, kurį pasiūlo tos savivaldybės administracijos direktorius;
  - 4) partijų, kurios gavo Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų.
3. Teisingumo ministras, Lietuvos teisininkų draugija ir savivaldybių administracijų direktoriai gali siūlyti ir daugiau kandidatūrų.
4. Partijos, kurios gavo Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo vieno šio daugiamandatėje rinkimų apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į savivaldybių rinkimų komisijas po du savo atstovus. Jeigu atstovai atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija jų kandidatūrų atmesti negali. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija vietoj jų gali papildomai skirti komisijos nariais kandidatūras, pasiūlytas teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos arba savivaldybės administracijos direktoriaus.
5. Visais atvejais ne mažiau kaip trys komisijos nariai turi būti asmenys, paskirti į savivaldybių rinkimų komisijas iš teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos ir administracijos direktoriaus pasiūlytųjų. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama iš teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos arba savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytų asmenų.
6. Jeigu tą pačią dieną kartu vyksta arba Seimo, arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybės tarybos rinkimai, arba rinkimai į Europos Parlamentą, arba referendumas, apylinkių rinkimų ar referendumo komisijos sudaromos tos pačios. Vyriausioji rinkimų komisija atskiroje rinkimų, referendumo teritorijoje sudaro vieną – savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo – komisiją ir nustato jos funkcijas organizuojant ir vykdant kitus rinkimus ar referendumą.
7. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininką skiria Vyriausioji rinkimų komisija.
8. Savivaldybės rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.
9. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 50 dienų iki rinkimų sudaro savivaldybių rinkimų komisijas. Jeigu šie rinkimai rengiami anksčiau kaip per 2 mėnesius nuo rinkimų dienos paskelbimo, šis 50 dienų terminas trumpinamas tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

### **14 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų įgaliojimai**

- Savivaldybės rinkimų komisija:
- 1) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka informuoja savivaldybėje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, rinkimų komisijų būstines, darbo laiką ir balsavimo patalpas;
  - 2) prižiūri, kaip savivaldybėje įgyvendinamas šis įstatymas;
  - 3) sudaro apylinkių rinkimų komisijas;
  - 4) paskirsto rinkimams skirtas lėšas apylinkių rinkimų komisijoms, kontroliuoja šių lėšų naudojimą ir už rinkimams panaudotas lėšas atsiskaito Vyriausiajai rinkimų komisijai;

- 5) registruoja rinkimų stebėtojus ir išduoda jiems pažymėjimus;
- 6) sudaro savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir bausmių vykdymo įstaigų sąrašą ir kartu su pašto vadovu pasirūpina, kad juose būtų organizuotas balsavimas paštu, taip pat organizuoja balsavimą iš anksto;
- 7) surašo rinkėjų balsų skaičiavimo protokolą, nustato rinkimų rezultatus ir perduoda juos tvirtinti Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 8) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų ir veiksmų ir priima sprendimus;
- 9) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpiu renka, aprašo ir saugo duomenis apie viešai savivaldybės teritorijoje skleidžiamą politinę reklamą ir teikia šiuos duomenis Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 10) vykdo kitus šio įstatymo numatytus įgaliojimus.

### **15 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas**

1. Ne vėliau kaip likus 65 dienoms iki rinkimų savivaldybės rinkimų komisija nustato kiekvienos rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių, kuris turi būti kartotinis partijų, turinčių teisę siūlyti kandidatūras, skaičiui. Jeigu nebuvo pasiūlyta pakankamai kandidatūrų arba komisijoje liko laisva vieta, trūkstamas kandidatūras gali pasiūlyti savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apylinkė, administracijos direktorius.

2. Po vienodą skaičių kandidatūrų į apylinkės rinkimų komisiją turi teisę siūlyti:

1) kiekviena partija ar partijų koalicija, per paskutinius Seimo rinkimus gavusi Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Jeigu partija Seimo narių mandatų gavo būdama koalicijoje, tai kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis;

2) partija ar partijų koalicija, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusi tarybos narių mandatų pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą). Jeigu partija savivaldybės tarybos narių mandatų gavo būdama koalicijoje, tai kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis.

3. Jeigu partija gali siūlyti kandidatūras ir pagal Seimo, ir pagal savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus, tai ji kandidatūras siūlo tik pagal vieną iš šių rinkimų rezultatus pasirinktinai. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių rinkimų koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitų, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant.

4. Partijos kandidatūrų sąrašus savivaldybės rinkimų komisijai pateikia ne vėliau kaip likus 48 dienoms iki rinkimų.

5. Apylinkių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro savivaldybės rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų. Jeigu partijos siūloma kandidatūra atitinka šio įstatymo reikalavimus, savivaldybės rinkimų komisija negali jos atmesti.

6. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta arba pasiūlytos kandidatūros neatitinka šio įstatymo reikalavimų, arba jos buvo pasiūlytos po nustatyto termino, savivaldybės rinkimų komisija gali sumažinti anksčiau nustatytą rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių arba kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių, kad šis pasiūlytų į apylinkės rinkimų komisiją trūkstamas kandidatūras. Savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomi asmenys negali būti partijų nariai ar jais tapti iki rinkimų komisijos nario įgaliojimų pabaigos. Jeigu ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai posėdyje skiriant apylinkės rinkimų komisijos narį prieštarauja savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomo asmens paskyrimui apylinkės rinkimų komisijos nariu, šis asmuo negali būti skiriamas komisijos nariu.

7. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkus skiria savivaldybės rinkimų komisijos.

8. Apylinkės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

9. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, savivaldybių rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų nustato kiekvienos rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių. Partijos kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašus savivaldybių rinkimų komisijoms pateikia ne vėliau kaip likus 42 dienoms iki rinkimų. Apylinkių rinkimų komisijos sudaromos ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų. Rinkimų komisijos narys, nedavęs rašytinio pasižadėjimo ilgiau kaip 7 dienas nuo paskyrimo arba davęs rašytinį pasižadėjimą su išlyga, netenka pareigų rinkimų komisijoje. Jeigu pirmalaikiai Respublikos Prezidento

rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami anksčiau kaip per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, šioje dalyje nurodyti 40, 42 ir 45 dienų terminai trumpinami tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

### **16 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai**

Apylinkės rinkimų komisija:

- 1) iš savivaldybės rinkimų komisijos gauna apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas su jais susipažinti rinkėjams, atstovams rinkimams, įteikia ar kitaip perduoda rinkėjams rinkėjo pažymėjimus, praneša savivaldybės rinkimų komisijai apie apylinkės rinkėjų sąrašė aptiktus netikslumus;
- 2) nagrinėja skundus dėl apylinkės rinkėjų sąrašė padarytų klaidų;
- 3) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka prižiūri, kaip rinkimų apylinkės teritorijoje vyksta balsavimas paštu, kad būtų sudarytos sąlygos balsuoti paštu visose rinkimų apylinkės teritorijoje esančiose sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, taip pat organizuoja rinkėjų balsavimą namuose;
- 4) kartu su savivaldybės administracijos atstovu pasirūpina, kad pagal šio įstatymo reikalavimus laiku būtų parengtos balsavimo patalpos, slapto balsavimo kabinos ir balsadėžės;
- 5) rinkimų dieną organizuoja balsavimą rinkimų apylinkėje;
- 6) suskaičiuoja balsus, surašo apylinkės balsų skaičiavimo protokolą;
- 7) svarsto savo apylinkės rinkėjų ir stebėtojų skundus dėl rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolo surašymo ir priima sprendimus;
- 8) vykdo kitus šio įstatymo numatytus įgaliojimus.

### **17 straipsnis. Rinkimų komisijų narių rašytiniai pasižadėjimai ir rinkimų komisijų darbo organizavimas**

1. Rinkimų komisijos narys, pirmininkas pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti davęs rašytinį pasižadėjimą.
2. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų rašytinio pasižadėjimo davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Nustatomi šie rinkimų komisijos nario, pirmininko pasižadėjimo tekstai:
  - 1) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.  
Tepadeda man Dievas.“;
  - 2) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.“
3. Davęs rašytinį pasižadėjimą asmuo po pasižadėjimo tekstu pasirašo. Pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laiką. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Draudžiama pradėti eiti rinkimų komisijos nario pareigas nepasižadėjus.
4. Rinkimų komisijos narių, pirmininkų rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusi rinkimų komisija.
5. Vyriausioji rinkimų komisija arba savivaldybės rinkimų komisija, skirdama rinkimų komisijos narį, nustato laiką, kada jis privalo duoti rašytinį pasižadėjimą. Asmuo, nedavęs rašytinio pasižadėjimo ilgiau kaip 15 dienų nuo paskyrimo arba davęs rašytinį pasižadėjimą su išlyga, netenka pareigų rinkimų komisijoje.
6. Rinkimų komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Komisijos sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę. Atskiroji nuomonė pridedama prie protokolo ir yra neatskiriama protokolo dalis.
7. Pasibaigus rinkimams, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų įgaliojimai nutraukiami. Sprendimą nutraukti rinkimų komisijos narių, pirmininko įgaliojimus priima rinkimų komisija, paskyrusi tuos komisijos narius, pirmininką, kai ši komisija, jos pirmininkas yra atlikę visus pagal šį įstatymą jiems pavestus darbus.
8. Rinkimų komisijos nariui, pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokios formos rinkimų agitacija ir kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Asmuo, pažeidęs šį reikalavimą

arba rinkimų komisijos nario rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleistas iš komisijos ir gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

### **18 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos**

1. Visos partijos, iškėlusios kandidatus į Respublikos Prezidentus, ir kandidatų į Respublikos Prezidentus patikėtiniai rinkimų komisijų sprendimus gali apskųsti šia tvarka:

- 1) apylinkių rinkimų komisijų sprendimus – savivaldybės rinkimų komisijai;
- 2) savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus – Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 3) Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus – Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

2. Skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 48 valandas nuo skundo gavimo. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

### **19 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų pasibaigus balsavimui**

1. Visos partijos, iškėlusios kandidatus į Respublikos Prezidentus, ir kandidatų į Respublikos Prezidentus patikėtiniai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti savivaldybės rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo sprendimo priėmimo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas nuo skundo gavimo.

2. Savivaldybės rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl apylinkės rinkimų komisijos sprendimo dėl balsų skaičiavimo protokolo surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius ir, nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius biuletenius, gali pakeisti apylinkės balsų skaičiavimo protokolo įrašus. Savivaldybės rinkimų komisija neturi teisės pripažinti negaliojančiu apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą.

3. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai, išskyrus sprendimus dėl Respublikos Prezidento rinkimų rezultatų pripažinimo negaliojančiais, gali būti apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui ne vėliau kaip per 2 dienas nuo sprendimo priėmimo ir turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 48 valandas. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo ir jo vykdymas Vyriausiajai rinkimų komisijai yra privalomas.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl balsų skaičiavimo protokolo surašymo, gali perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius ir, nustačiusi aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus biuletenius, gali pakeisti savivaldybės ir rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų įrašus. Vyriausioji rinkimų komisija neturi teisės pripažinti negaliojančiu savivaldybės balsų skaičiavimo protokolą.

### **20 straipsnis. Parama rinkimų komisijoms**

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus, teikti joms reikalingus duomenis.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus.

3. Pagalbiniais darbams rinkimų komisijos gali samdyti reikiamą skaičių personalo. Apmokėjimo samdomam personalui už darbą rinkimų komisijose tvarką ir atlyginimo dydžius Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

4. Savivaldybės ir valstybės įstaigos ir organizacijos privalo suteikti rinkimų komisijoms patalpas ir įrengimus rinkimams rengti ir vykdyti.

### **21 straipsnis. Rinkimų komisijų narių darbo apmokėjimas**

1. Rinkimų komisijų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės patvirtintus tarifus.

2. Rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių skatinimo tvarką Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

### **22 straipsnis. Rinkimų komisijų sudėties keitimas**

1. Savivaldybės, apylinkės rinkimų komisijos pirmininką ar narį iš pareigų komisijoje gali atleisti šios komisijos sudėtį patvirtinusi rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Rinkimų komisija gali svarstyti tik motyvuotą partijos siūlymą atšaukti jos pačios pasiūlytą rinkimų komisijos narį.

3. Prireikus naujas rinkimų komisijos pirmininkas ar narys gali būti skiriamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir praėjus 13 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 5 dalyje nustatytiems terminams.

## **TREČIASIS SKIRSNIS RINKĖJŲ SĄRAŠAI**

### **23 straipsnis. Rinkėjų sąrašai**

1. Rinkimams organizuoti ir vykdyti sudaromi šie rinkėjų sąrašai:

- 1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas;
- 2) savivaldybių rinkėjų sąrašai;
- 3) rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai.

2. Rinkėjų sąrašai sudaromi du kartus – išankstiniai ir galutiniai. Šie sąrašai gali būti naudojami tik rinkimams organizuoti ir vykdyti.

3. Rinkimų sąrašų sudarymo tvarka turi būti tokia, kad kiekvienas rinkimų teisę turintis Lietuvos Respublikos pilietis būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus. Niekas negali būti įrašytas į rinkėjų sąrašą kelis kartus.

4. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai, kuriuos sudaro ir tvarko gyventojų registro tvarkytojas, sudaromi elektroninėse informacijos laikmenose. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai yra spausdinami. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarką, formą, sudarymo būdą ir jų naudojimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Sudarant rinkėjų sąrašus, naudojami šie asmens duomenys:

1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąraše: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, pilietybę patvirtinančio asmens dokumento numeris, gyvenamosios vietos adresas ir adreso įrašymo į gyventojų registrą pagrindas;

2) savivaldybių rinkėjų sąrašuose: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, gyvenamosios vietos adresas ir adreso įrašymo į gyventojų registrą pagrindas;

3) rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašuose: vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas. Rinkėjų, kurie yra pareiškę nesutikimą, kad jų gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, adresas nurodomas tik rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priede ir rinkėjo pažymėjime.

5. Kiekvienas rinkėjas turi teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše. Vyriausioji rinkimų komisija kartu su gyventojų registro tvarkytoju sudaro sąlygas rinkėjui įgyvendinti savo teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše.

### **24 straipsnis. Piliečių įrašymo į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą bendroji tvarka**

1. Į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą įrašomi visi rinkimų teisę turintys Lietuvos Respublikos piliečiai pagal pilietybę patvirtinančio dokumento (paso arba asmens tapatybės kortelės) išdavimo duomenis ir Lietuvos Respublikos gyventojų registrą. Pagal šiuos duomenis sudaryti sąrašai yra išankstiniai.

2. Rinkėjų sąrašų sudarymą, tikslinimą ir tvarkymą organizuoja Vyriausioji rinkimų komisija, remdamasi valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat rinkimų komisijų teikiama informacija.

3. Iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo turi būti išbraukiamas:

- 1) miręs Lietuvos Respublikos pilietis;
- 2) asmuo, netekęs Lietuvos Respublikos pilietybės;
- 3) Lietuvos Respublikos pilietis, kuriam įsigaliojo teismo sprendimas pripažinti jį neveiksniumi.

4. Likus ne daugiau kaip 7 dienoms iki rinkimų, išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai. Galutiniai rinkėjų sąrašai gali būti keičiami tik Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu.

### **25 straipsnis. Savivaldybių rinkėjų sąrašai**



Savivaldybės rinkėjų sąrašą elektroninėje informacijos laikmenoje pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą (paskutinę žinomą rinkėjo gyvenamąją vietą) sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 39 dienoms iki rinkimų perduoda savivaldybės rinkimų komisijai. Kartu sudaromi užsienyje gyvenančių rinkėjų sąrašai ir perduodami Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms. Be to, sudaromi rinkėjų, kurių gyvenamosios vietos tikslus adresus nežinomas, sąrašai.

## **26 straipsnis. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai**

Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal savivaldybės rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą sudaro savivaldybės rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 26 dienoms iki rinkimų perduoda apylinkės rinkimų komisijai. Be to, sudaromas piliečių, kurių gyvenamosios vietos tikslus adresus nežinomas, sąrašas. Rinkėjai, laivų įgulų nariai ir keleiviai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra laivo registravimo uosto administracija, rinkėjų sąrašą.

## **27 straipsnis. Rinkėjų sąrašų paskelbimas ir susipažinimas su rinkėjų sąrašais**

1. Likus ne mažiau kaip 25 dienoms iki rinkimų, apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė ir konsulinė įstaiga sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašu. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus. Prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas turi būti nurodytas komisijos narių budėjimo laikas, taip pat paskelbti telefonai, kuriais rinkėjai gali pasitikslinti, ar jie yra įrašyti į rinkėjų sąrašą. Pasibaigus šiame įstatyme nustatytam laikotarpiui įteikti rinkėjo pažymėjimus, apylinkės rinkimų komisijos budėjimo laikas, jos telefonai taip pat turi būti paskelbti daugiabučių namų laiptinėse. Diplomatinėje atstovybėje ir konsulinėje įstaigoje, prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas, turi būti nurodytas laikas ir vieta šiai rinkėjų teisei įgyvendinti.

2. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

## **28 straipsnis. Rinkėjo pažymėjimas**

1. Rinkėjo pažymėjimas yra rinkimų komisijos išduotas dokumentas, kuriame nurodoma, kurios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė yra įrašytas rinkėjas. Rinkimų komisijos pirmininko pasirašytus rinkėjo pažymėjimus įteikia rinkimų komisijos. Savo rinkėjo pažymėjimą gali išsispausdinti ir pats rinkėjas ar jo prašymu kitas asmuo pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus elektroninėmis ryšio priemonėmis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Šiuo atveju rinkėjo pažymėjimą pasirašo pats rinkėjas, išskyrus atvejus, kai dėl fizinių trūkumų ar neįgalumo rinkėjas pats pasirašyti negali ir pažymėjimą pasirašo kitas rinkėjo pasirinktas asmuo, nurodydamas savo vardą, pavardę ir asmens kodą. Be rinkėjo pažymėjimo (dublikato) balsuoti, išskyrus balsavimą laivuose, negalima.

2. Rinkėjo pažymėjime nurodoma:

- 1) rinkėjo vardas ir pavardė;
- 2) rinkėjo gimimo data (metai, mėnuo, diena);
- 3) rinkėjo gyvenamosios vietos adresas;
- 4) savivaldybės, kurioje balsuoja rinkėjas, pavadinimas ir numeris;
- 5) rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įtrauktas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas;
- 6) rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė;
- 7) rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kad šis pažymėjimas yra būtinas balsuojant, kita rinkėjui ar organizuojant rinkimus reikšminga informacija.

3. Jeigu rinkėjas prašo išduoti rinkėjo pažymėjimo dublikatą vietoj prarasto ar negauto rinkėjo pažymėjimo, dublikatas turi būti nedelsiant išduodamas rinkėjui, kai tik yra nustatomi rinkėjo duomenys, kurie turi būti įrašomi į pažymėjimą.

## **29 straipsnis. Rinkėjo pažymėjimų įteikimas**

1. Rinkėjo pažymėjimų įteikimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.
2. Rinkėjo pažymėjimų įteikimo rinkėjams, esantiems sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo

izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, taip pat išvykusiems į užsienio valstybes, tvarka nustatyta šio įstatymo 58, 61, 62 ir 63 straipsniuose.

3. Apie rinkėjo pažymėjimo įteikimą pažymima rinkimų apylinkės išankstiniame rinkėjų sąraše. Rinkėjo pažymėjimas įteikiamas arba rinkėjui asmeniškai, arba kitam kartu su rinkėju gyvenančiam asmeniui, arba rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja perduoti jam rinkėjo pažymėjimą. Rinkėjo pažymėjimų įteikimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 20 dienų iki rinkimų.

4. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo pažymėjimo arba kuriam buvo išduotas rinkėjo pažymėjimas su netikslumais, privalo nedelsdamas pranešti apie tai apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir šiai rinkimų komisijai pateikti savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo pažymėjimą ir nedelsdama jį išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal gyventojų registro duomenis yra priskirtas šios rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (arba šį prašymą užpildo pats apylinkės rinkimų komisijos narys) ir apie tai nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai, kuri turi pasirūpinti, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Rinkėjo pažymėjimas išrašomas ir įteikiamas rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai.

5. Savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka gali išrašyti rinkėjo pažymėjimą kitos savivaldybės rinkėjų sąraše įrašytam rinkėjui, jeigu jis negali parvykti į nuolatinę gyvenamąją vietą pasiimti ar kitaip gauti rinkėjo pažymėjimo. Rinkėjas to turi prašyti raštu.

### **30 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas iki galutinių sąrašų sudarymo**

1. Išankstiniai rinkėjų sąrašai tikslinami perkeliant rinkėją iš vieno rinkimų apylinkės, savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitą, išbraukiant ar įrašant rinkėją į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjas perkeliamas iš vieno rinkėjų sąrašo į kitą, jeigu paaiškėja, kad išankstiniame sąraše jo gyvenamosios vietos adresas buvo klaidingai nurodytas arba pasikeitė po sąrašo sudarymo.

3. Rinkėjo perkėlimą iš vienos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo į kitos toje pačioje savivaldybėje esančios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą tvarko savivaldybės rinkimų komisija ir apie rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašuose padarytus pakeitimus praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai. Rinkėjo perkėlimą iš vienos savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitos savivaldybės rinkėjų sąrašą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybės rinkimų komisijos teikimu ir apie padarytus pakeitimus praneša savivaldybės komisijoms. Rinkėją įrašyti arba išbraukti iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo gali tik Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo 24 straipsnyje nustatytais atvejais.

### **31 straipsnis. Užsienyje esančių Lietuvos Respublikos piliečių įrašymas į rinkėjų sąrašus**

1. Kitose valstybėse esantys Lietuvos Respublikos piliečiai įrašomi į Vilniaus miesto savivaldybės rinkėjų sąrašą.

2. Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ir konsulinė įstaiga, likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų, perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai diplomatinėje atstovybėje ir konsulinėje įstaigoje sudarytą rinkėjų sąrašą ir duomenis apie jo patikslinimą. Į šį sąrašą gali būti įrašomi rinkėjai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą ir balsuoja diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje.

### **32 straipsnis. Rinkėjų, esančių kariniuose vienetuose, laivuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, įrašymas į rinkėjų sąrašus**

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, įrašomi į tos rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie nuolat gyvena, kol buvo pašaukti atlikti privalomąją karo tarnybą, rinkėjų sąrašus. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie deklaravo gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus.

2. Laivuose esantys rinkėjai, kurie balsavimo iš anksto dienomis ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą, įrašomi į rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašyta laivo įgula, papildomą rinkėjų sąrašą.

3. Rinkėjai, esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ar bausmių vykdymo įstaigose, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie yra deklaruojamą gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus. Jei toks asmuo nėra deklaruojamos gyvenamosios vietos ir raštu prašo, jis įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą. Asmuo, deklaruojamą gyvenamąją vietą, kol pateko į areštinę, tardymo izoliatorių (sulaikymo namus) ar bausmės vykdymo įstaigą, negali būti įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą.

### **33 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas sudarius galutinius rinkėjų sąrašus, taip pat rinkimų dieną**

Jeigu į apylinkės rinkimų komisiją po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos 18 valandos kreipiasi į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašytas rinkėjas ir pateikia Lietuvos Respublikos piliečio pasą arba asmens tapatybės kortelę, apylinkės rinkimų komisija įrašo rinkėją į papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir leidžia jam balsuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Vyriausioji rinkimų komisija tuoj pat praneša šio rinkėjo pavardę, vardą, asmens kodą, jo paso arba asmens tapatybės kortelės numerį savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija patikrina, ar rinkėjas yra įrašytas į savivaldybės rinkėjų sąrašą, ir imasi priemonių garantuoti, kad rinkėjas nebalsuos du kartus arba kad jo užpildytas biuletenis bus skaičiuojamas tik vieną kartą. Jeigu rinkėjas yra balsavęs du kartus, skaičiuojamas tik tas balsas, kuris pateko į rinkimų apylinkės balsadėžę. Kitas šio rinkėjo balsas, gautas paštu arba balsavus pagal papildomą apylinkės rinkėjų sąrašą, neskaičiuojamas.

### **34 straipsnis. Skundai dėl rinkėjų sąrašų**

1. Rinkėjas arba partijos atstovas skundus dėl rinkėjų sąrašė padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka neįrašytas į rinkėjų sąrašą arba yra įrašytas į kelis rinkėjų sąrašus, gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai iki rinkimų likus ne mažiau kaip 7 dienoms. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo jo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

2. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas per 3 dienas gali būti apskųstas atitinkamos apygardos administraciniam teismui. Teismas skundą išnagrinėja per 3 dienas. Teismo sprendimas yra galutinis.

3. Praleidus nustatytus terminus pastaboms ir skundams pateikti, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

4. Apie gautus skundus ir teismo sprendimu rinkėjų sąrašuose padarytas pataisas apylinkių rinkimų komisijos praneša savivaldybės rinkimų komisijai, o ši – Vyriausiajai rinkimų komisijai per kiek įmanoma trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per 12 valandų.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ Į RESPUBLIKOS PREZIDENTUS KĖLIMAS**

### **35 straipsnis. Pretendentų būti kandidatais į Respublikos Prezidentus kėlimas**

1. Pretendentais būti kandidatais į Respublikos Prezidentus gali išsikelti pavieniai asmenys.

2. Pretendentes būti kandidatais į Respublikos Prezidentus gali kelti, remti įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos ir reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus atitinkančios partijos.

3. Pretendentų būti kandidatais į Respublikos Prezidentus iškėlimas pradedamas ne anksčiau kaip likus 80 dienų ir baigiamas ne vėliau kaip likus 65 dienoms iki rinkimų dienos.

4. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, pretendentų būti kandidatais į Respublikos Prezidentus kėlimas pradedamas kitą dieną po to, kai įsigalioja atitinkamai arba Seimo nutarimas, arba Vyriausybės nutarimas dėl Respublikos Prezidento rinkimų paskelbimo, ir baigiamas ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu šie rinkimai rengiami anksčiau kaip per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, šis 45 dienų terminas trumpinamas tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

### **36 straipsnis. Pareiškimas apie asmens dalyvavimą rinkimuose kandidatu į Respublikos Prezidentus**

1. Pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus raštu pareiškia apie tai Vyriausiajai rinkimų komisijai.

2. Jeigu pretendentą būti kandidatu į Respublikos Prezidentus iškėlė partijos, jų sprendimas taip pat pateikiamas raštu. Pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus privalo atvykti ir pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantį dokumentą ir dokumentą apie sumokėtą paskutinio paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) 5 dydžių užstatą. Rinkimų užstatas yra grąžinamas jį sumokėjusiam asmeniui po rinkimų, jeigu jų metu kandidatas į Respublikos Prezidentus gavo daugiau kaip 7 procentus rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų.

3. Pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus privalo raštu pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai:

- 1) ar jis yra, ar buvo ir kada buvo kitos valstybės (valstybių) pilietis;
- 2) pateikti kitos valstybės (valstybių) pilietybę patvirtinantį dokumentą;
- 3) Lietuvos Respublikos, kitos valstybės (valstybių) kompetentingų institucijų išduotą dokumentą apie kitos valstybės (valstybių) pilietybės atsisakymą ar jos netekimą;
- 4) ar jis sutinka, kad Vyriausioji rinkimų komisija gautų duomenis iš Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių kompetentingų institucijų apie jo turimą ar turėtą kitos valstybės (valstybių) pilietybę, jos atsisakymą ar netekimą.

4. Pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus privalo pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai jos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis.

5. Jeigu asmuo nesutinka, kad Vyriausioji rinkimų komisija gautų šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytus duomenis ar nepateikia jai šio straipsnio 4 dalyje numatyto pasižadėjimo laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis, Vyriausioji rinkimų komisija asmens neregistruoja pretendentu būti kandidatu į Respublikos Prezidentus, o jei buvo jį įregistravusi pretendentu būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatu į Respublikos Prezidentus, tokį registravimą panaikina.

6. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas nuo pareiškimo gavimo patikrina, ar nėra Konstitucijos 78 straipsnyje nurodytų aplinkybių, neleidžiančių asmeniui būti kandidatu į Respublikos Prezidentus, taip pat ar jis įvykdė šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus reikalavimus, ir priima motyvuotą sprendimą išduoti asmeniui rinkėjų parašų rinkimo lapus su pretendentu būti kandidatu į Respublikos Prezidentus vardu ir pavarde arba atsisakyti juos išduoti. Sprendimas atsisakyti išduoti rinkėjų parašų rinkimo lapus ne vėliau kaip per 3 dienas nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, o šis turi išnagrinėti skundą ne vėliau kaip per 72 valandas nuo skundo gavimo. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

7. Kandidatas į Respublikos Prezidentus turi teisę raštu atšaukti savo pareiškinius dokumentus likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų dienos. Šiuo atveju Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą dėl kandidato į Respublikos Prezidentus registravimo gali priimti tik jei Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdyje dalyvauja kandidatas į Respublikos Prezidentus ir jei iki rinkimų dienos liko ne mažiau kaip 13 dienų.

### **37 straipsnis. Rinkėjų parašų rinkimas**

1. Konstitucijos 79 straipsnyje nustatyti ne mažiau kaip 20 tūkstančių rinkėjų parašai renkami rinkėjų parašų rinkimo lape, kuriame yra šis tekstas:

„Aš, Lietuvos Respublikos pilietis (piliētė), patvirtinu, kad remiu

\_\_\_\_\_ (asmens  
vardas ir pavardė)

pareiškimą dalyvauti \_\_\_\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. rinkimuose kandidatu į Respublikos Prezidentus.

| Eil. Nr. | Asmens pavardė, vardas | Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančio dokumento serija, | Gimimo data | Nuolatinė gyvenamoji vieta | Parašas ir data“ |
|----------|------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------|----------------------------|------------------|
|----------|------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------|----------------------------|------------------|

|  |  |         |  |  |  |
|--|--|---------|--|--|--|
|  |  | numeris |  |  |  |
|--|--|---------|--|--|--|

2. Rinkėjų parašų rinkimo lapo pabaigoje nurodomas asmens, rinkusio parašus, vardas, pavardė, Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančio dokumento serija, numeris, nuolatinė gyvenamoji vieta, parašas.

3. Visus duomenis rinkėjų parašų rinkimo lape pasirašantis rinkėjas užpildo pats ir pasirašo. Jeigu rinkėjas dėl fizinių trūkumų ar neįgalumo negali pats įrašyti savo duomenų ir pasirašyti, jo prašymu tą padaro kitas asmuo. Šis faktas turi būti pažymimas atitinkamu įrašu rinkėjų parašų rinkimo lape ir patvirtinamas rinkėjų parašus rinkusio asmens parašu. Šis asmuo turi patikrinti pasirašančio asmens tapatybę, taip pat ar pasirašantis asmuo teisingai įrašė savo duomenis. Rinkėjas gali paremti kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus tik po vieną kartą.

4. Rinkėjų parašų rinkimo lapus išduoda Vyriausioji rinkimų komisija tiesiogiai asmenims, raštu pareiškusiems apie dalyvavimą rinkimuose kandidatais į Respublikos Prezidentus, o šių asmenų prašymu – jų nurodytiems asmenims.

### **38 straipsnis. Kandidatų į Respublikos Prezidentus įregistravimas**

1. Likus iki rinkimų ne mažiau kaip 45 dienoms, pretendentai būti kandidatais į Respublikos Prezidentus privalo pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai jos išduotus rinkėjų parašų rinkimo lapus. Be to, kiekvienas pretendentas būti kandidatų į Respublikos Prezidentus turi pateikti gyventojų pajamų mokesčio ir gyventojų turto deklaracijų pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus valstybinės mokesčių inspekcijos, taip pat privačių interesų deklaraciją.

2. Pretendentai būti kandidatais į Respublikos Prezidentus gali pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai pažymą apie savo sveikatos būklę. Vyriausioji rinkimų komisija šią pažymą paskelbia visuomenės informavimo priemonėse.

3. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 10 dienų nuo rinkėjų parašų rinkimo lapų gavimo patikrina, ar jie teisingai užpildyti. Jeigu aptinkama, kad pilietis dėl to paties pretendento būti kandidatų į Respublikos Prezidentus pasirašė du ar daugiau kartų, jo visi parašai neskaičiuojami. Be to, neskaičiuojami parašai ar duomenys, kurie buvo gauti ar įrašyti pažeidžiant šio įstatymo 37 straipsnio 3 dalį.

4. Jeigu atmetus neskaičiuotinus parašus pretendentą būti kandidatų į Respublikos Prezidentus remia ne mažiau kaip 20 tūkstančių rinkėjų, Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 24 valandas privalo įregistruoti asmenį kandidatų į Respublikos Prezidentus. Vyriausiosios rinkimų komisijos atsisakymas įregistruoti asmenį kandidatų į Respublikos Prezidentus ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas gali būti apskūstas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, o šis privalo skundą išnagrinėti per 72 valandas. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo.

5. Pretendentai būti kandidatais į Respublikos Prezidentus kandidato į Respublikos Prezidentus statusą įgyja, kai Vyriausioji rinkimų komisija juos įregistruoja kandidatais į Respublikos Prezidentus ir leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“ paskelbia kandidatais į Respublikos Prezidentus įregistruotų asmenų sąrašą.

6. Likus iki rinkimų dienos ne mažiau kaip 30 dienų, Vyriausioji rinkimų komisija oficialiai skelbia visų kandidatais į Respublikos Prezidentus įregistruotų asmenų sąrašą ir ne vėliau kaip per 24 valandas nuo sąrašo paskelbimo išduoda šiems asmenims kandidato į Respublikos Prezidentus pažymėjimus. Nuo oficialaus kandidatų į Respublikos Prezidentus sąrašo paskelbimo dienos prasideda Respublikos Prezidento rinkimų agitacijos kampanija.

7. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, pretendentai būti kandidatais į Respublikos Prezidentus privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikti jiems išduotus šio įstatymo 37 straipsnyje nurodytus rinkėjų parašų rinkimo lapus ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų.

8. Jeigu pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami anksčiau kaip per 2 mėnesius nuo jų paskelbimo, šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodyti 30 ir 40 dienų terminai trumpinami tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

9. Jeigu pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 89 straipsnio 1 dalį rengiami anksčiau kaip per 2

mėnesius nuo jų paskelbimo, jie negali būti surengti anksčiau kaip per 45 dienas nuo rinkimų dienos paskelbimo.

### **39 straipsnis. Kandidato į Respublikos Prezidentus patikėtiniai**

1. Asmuo, įregistruotas kandidatu į Respublikos Prezidentus, turi teisę turėti patikėtinių. Kandidatas į Respublikos Prezidentus pateikia patikėtinių sąrašą Vyriausiajai rinkimų komisijai ir ši ne vėliau kaip per 24 valandas išduoda patikėtiniams kandidato į Respublikos Prezidentus (nurodoma kandidato vardas ir pavardė) patikėtinio pažymėjimus.

2. Kandidato į Respublikos Prezidentus patikėtinis turi teisę kandidato į Respublikos Prezidentus pavedimu jam atstovauti susitikimuose su rinkėjais, visuomenės informavimo priemonėse, rinkti lėšas rinkimams finansuoti, taip pat atlikti kitus kandidato į Respublikos Prezidentus pavedimus, kurie neprieštarauja įstatymams.

3. Kandidatas į Respublikos Prezidentus gali bet kada atšaukti savo patikėtinį. Vyriausioji rinkimų komisija, gavusi tokį kandidato į Respublikos Prezidentus prašymą, priima sprendimą dėl patikėtinio atšaukimo ir viešai šį sprendimą paskelbia.

### **40 straipsnis. Respublikos Prezidento rinkimų stebėtojai**

1. Partijos, iškelusios asmenis kandidatais į Respublikos Prezidentus, kandidatai į Respublikos Prezidentus ir jų patikėtiniai turi teisę skirti ne daugiau kaip po du rinkimų stebėtojus kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Rinkimų stebėtojas yra asmuo, turintis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pažymėjimą. Jis turi teisę stebėti rinkimus savivaldybės arba rinkimų apylinkės, kuri nurodyta jo pažymėjime, teritorijoje. Respublikos Prezidento rinkimų stebėtojo pažymėjimą išduoda:

1) Vyriausioji rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose arba tik konkrečių savivaldybių teritorijose ar rinkimų apylinkėse užsienio reikalų ministro, Respublikos Prezidento ar jo įgalioto asmens teikimu, užsienio valstybėms arba tarptautinėms institucijoms atstovaujančių asmenų prašymu, taip pat ir savo nuožiūra;

2) savivaldybės rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje šios savivaldybės teritorijoje, vienoje arba kelyje rinkimų apylinkėse vyresniems kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiams kandidato į Respublikos Prezidentus teikimu arba partijos, iškelusios asmenį kandidatu į Respublikos Prezidentus, vietos skyriaus prašymu (teikime, prašyme turi būti nurodyta asmens pavardė, vardas, asmens kodas, rinkimų apylinkės (apylinkių) pavadinimas).

2. Stebėtojo pažymėjimus rinkimų komisijos vardu išduoda komisijos pirmininkas arba kitas komisijos narys komisijos pirmininko pavedimu. Negalima atsisakyti išduoti stebėtojo pažymėjimą arba vilkinti jo išdavimą. Apie visus atsisakymus išduoti stebėtojo pažymėjimą turi būti pranešta artimiausiame rinkimų komisijos posėdyje ir atitinkamam kandidato į Respublikos Prezidentus patikėtiniui.

3. Rinkimų stebėtojas turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų. Rinkimų komisijos turi pasirūpinti, kad rinkimų stebėtojui rinkimų apylinkės balsavimo patalpose būtų sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip laikomasi šio įstatymo. Jeigu rinkimų stebėtojas pats pažeidžia šį arba kitus įstatymus, jo stebėtojo pažymėjimas gali būti anuliuotas savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie šį sprendimą turi būti iškart raštu pranešta rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai ir atitinkamam kandidato į Respublikos Prezidentus patikėtiniui.

## **PENKTASIS SKIRSNIS**

### **KANDIDATŲ Į RESPUBLIKOS PREZIDENTUS VEIKLOS GARANTIJOS**

#### **41 straipsnis. Kandidatų į Respublikos Prezidentus teisė pasisakyti susirinkimuose, naudotis visuomenės informavimo priemonėmis**

1. Kandidatai į Respublikos Prezidentus po oficialaus kandidatų į Respublikos Prezidentus sąrašo paskelbimo turi lygią teisę pasisakyti rinkėjų ir kitokiuose susirinkimuose, pasitarimuose, posėdžiuose, naudotis valstybinėmis visuomenės informavimo priemonėmis ir skelbti savo rinkimų programą.

2. Valstybės institucijų ir įstaigų vadovai turi padėti kandidatams į Respublikos Prezidentus organizuoti susitikimus su rinkėjais, gauti reikalingą informaciją, išskyrus neskelbtiną.

**42 straipsnis. Kandidatų į Respublikos Prezidentus teisė būti atleistiems nuo darbo ar tarnybinių pareigų rinkimų agitacijos kampanijos metu**

1. Kandidatai į Respublikos Prezidentus rinkimų agitacijos kampanijos metu, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesius jų prašymu atleidžiami nuo darbo ar tarnybinių pareigų.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostata netaikoma kandidatui į Respublikos Prezidentus, kuris eina Respublikos Prezidento, Seimo nario ar Vyriausybės nario pareigas.

**43 straipsnis. Kandidatų į Respublikos Prezidentus neliečiamybė**

1. Kandidatas į Respublikos Prezidentus rinkimų agitacijos kampanijos metu, taip pat iki Respublikos Prezidento priesaikos be Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip varžoma jo laisvė.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatui į Respublikos Prezidentus, kuris eina Respublikos Prezidento, Seimo nario ar Vyriausybės nario pareigas. Šių asmenų neliečiamybės klausimas rinkimų agitacijos kampanijos metu sprendžiamas Konstitucijos ir įstatymų nustatyta tvarka.

**44 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą**

Asmenys, smurtu, apgaule, grasinimais, papirkimu arba kitu būdu trukdantys rinkėjams įgyvendinti teisę rinkti Respublikos Prezidentą ir būti išrinktam Respublikos Prezidentu, organizuoti ir vykdyti rinkimų agitaciją, pažeidę rinkimų agitacijos tvarką, paskelbę arba kitaip platinę melagingus duomenis apie kandidatą į Respublikos Prezidentus ar trukdę kandidatui į Respublikos Prezidentus susitikti su rinkėjais arba kitaip pažeidę šį įstatymą, taip pat rinkimų komisijų nariai ar kiti pareigūnai, suklautoję, sugadinę, sunaikinę, pagrobę ar paslėpę rinkimų dokumentus, neteisingai suskaičiavę balsus, pažeidę balsavimo slaptumą arba kitaip pažeidę šį įstatymą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

**ŠEŠTASIS SKIRSNIS  
RINKIMŲ AGITACIJA**

**45 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai**

1. Pradėti rinkimų agitaciją partijoms ir kandidatams į Respublikos Prezidentus sudaromos šio įstatymo nustatytos sąlygos nuo tos dienos, kurią prasideda rinkimų agitacijos kampanija. Rinkimų agitacijos išlaidos ir politinės reklamos išlaidos, turėtos iki rinkimų agitacijos kampanijos pradžios, turi būti įstatymų nustatyta tvarka deklaruojamos ir negali viršyti pagal įstatymus nustatyto didžiausio leistino rinkimų agitacijos išlaidų dydžio.

2. Rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

**46 straipsnis. Naudojimosi visuomenės informavimo priemonėmis sąlygos ir tvarka**

1. Kandidatams į Respublikos Prezidentus suteikiamos vienodos galimybės nemokamai dalyvauti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos rengiamose specialiose rinkimų agitacijai skirtose laidose. Šių laidų rengimo taisyklės tvirtina, konkrečią Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidų apimtį ir trukmę nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovu.

2. Kandidatai į Respublikos Prezidentus specialiose rinkimų agitacijai skirtose laidose per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją gali dalyvauti patys arba kviesti partijų atstovus ir savo patikėtinius ar jų nurodytus kitus asmenis.

3. Rinkimų agitacijos žymėjimo tvarką nurodant lėšų šaltinį arba tai, kad rinkimų agitacija skelbiama nemokamai, nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Visuomenės informavimo priemonės, paskelbusios kompromituojančią medžiagą apie kandidatą į Respublikos Prezidentus, kandidato į Respublikos Prezidentus ar jo patikėtinio reikalavimu privalo ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki rinkimų paskelbti kandidato į Respublikos Prezidentus ar jo patikėtinio atsakomąją nuomonę.

5. Draudžiama įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

1) ant statinių, kuriuose veikia valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

2) ant transporto priemonių ir viešajame transporte;

3) automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemonės, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams, taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

4) ant skulptūrų ir paminklų;

5) 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

6) neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo;

7) vietose, nepatvirtintose savivaldybės rinkimų komisijos, kaip tai nustatyta šio straipsnio 8 dalyje.

6. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

7. Išorinei politinei reklamai skelbti laikantis kandidatų į Respublikos Prezidentus lygiateisiškumo principo skiriama ne mažiau kaip po vieną specialią vietą kiekvienos rinkimų apylinkės teritorijoje. Išorinė politinė reklama šiame įstatyme suprantama kaip išorinės reklamos priemonėmis skleidžiama politinė reklama. Išorinė politinė reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse. Išorinės politinės reklamos vietas savo lėšomis įrengia savivaldybė. Išorinė politinė reklama gaminama ir skelbiama kandidatų į Respublikos Prezidentus lėšomis.

8. Vietas, kuriose gali būti įrengta ir skleidžiama išorinė politinė reklama, savivaldybės teritorijoje privalo parinkti ir pateikti savivaldybės rinkimų komisijai tvirtinti savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip likus 35 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu išorinei politinei reklamai skleisti reikalingi šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodyti arba pagal kitus įstatymus būtini sutikimai ar suderinimai, jų nuorašai pateikiami kartu su savivaldybės administracijos teikimu. Jeigu stendai, skydai ar teikiamos vietos išorinei politinei reklamai netinkamos arba netinkamai įrengtos, savivaldybės rinkimų komisija pareikalauja, kad būtų teikiamos tinkamos vietos ar teikiamos vietos būtų tinkamai įrengtos. Kiekvienoje išorinei politinei reklamai skirtoje vietoje visiems kandidatams į Respublikos Prezidentus (kandidatai išdėstomi pagal abėcėlę) skiriamas vienodas reklamos plotas, kurį nurodo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Šis plotas kiekvienam turi būti ne didesnis kaip A2 formato. Išorinę politinę reklamą skelbia kandidatai į Respublikos Prezidentus ar šių įgalioti asmenys jiems skirtuose reklamos plotuose. Jeigu išorinė politinė reklama skelbiama nenustatytose vietose, savivaldybės administracijos direktorius užtikrina, kad ji būtų nedelsiant nuimta.

9. Asmenys, pažeidę šiame straipsnyje nustatytus išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo tvarkos reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

10. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija.

#### **47 straipsnis. Draudimas vykdyti rinkimų agitaciją naudojantis tarnybine padėtimi**

1. Bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, taip pat valstybinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant bet kokią rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip naudojantis tarnybine padėtimi bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių pareigūnams draudžiama naudojantis tarnybine padėtimi sudaryti sau ar kitiems išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šį straipsnį pažeidęs pareigūnas gali būti patrauktas administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

2. Jeigu asmuo yra kandidatas į Respublikos Prezidentus, valstybinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse jis gali pasisakyti tik šio įstatymo 41 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu kandidatui į Respublikos Prezidentus dėl einamų pareigų reikia pranešti visuomenės informavimo priemonėms svarbių žinių, tai jis gali padaryti tik spaudos konferencijoje. Valstybinės ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonės gali skelbti tik šios konferencijos įrašą, kuriame nėra rinkimų agitacijos.

#### **48 straipsnis. Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos finansavimas**

Respublikos Prezidento rinkimų kampanijos finansavimą reglamentuoja Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas.

#### **49 straipsnis. Rinkimų agitacijos draudimas rinkimų dieną**



1. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją tam skirtose vietose, jeigu ji iškabinta likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki rinkimų pradžios. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa.

2. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose, balsuoti už arba prieš kandidatą į Respublikos Prezidentus, rinkimų agitacija nelaikoma.

3. Asmenys, pažeidę šio straipsnio 1 dalies nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

## **SEPTINTASIS SKIRSNIS PARENGTINĖ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO VEIKLA**

### **50 straipsnis. Rinkimų biuleteniai**

Respublikos Prezidento rinkimuose kiekvienam rinkėjui pateikiamas biuletenis, kuriame nurodyta kiekvieno kandidato į Respublikos Prezidentus vardas ir pavardė. Kandidatai į Respublikos Prezidentus į rinkimų biuletenį įrašomi pagal abėcėlę.

### **51 straipsnis. Rinkimų biuletenių pristatymas**

1. Savivaldybių rinkimų komisijos perskaičiuoja gautus rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus ir surašo jų priėmimo aktą.

2. Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius apylinkių rinkimų komisijoms pristato ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki balsavimo pradžios. Apylinkių rinkimų komisijos perskaičiuoja rinkimų biuletenius ir surašo jų priėmimo aktą.

3. Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus centriniams pašto skyriams pateikia likus ne mažiau kaip 2 dienoms iki balsavimo paštu pradžios.

4. Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose rinkimų biuleteniai ir balsavimo vokai turi būti laisvai prieinami rinkėjams likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų, laivuose biuletenių tekstas turi būti laisvai prieinamas rinkėjams likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų. Laivuose rinkimų biuleteniai spausdinami pagal radiogramą perduotą jų aprašymą.

5. Vyriausioji rinkimų komisija atsako už rinkimų biuletenių ir vokų išspausdinimą, apskaitą ir pristatymą nepažeidžiant nustatytų terminų.

## **AŠTUNTASIS SKIRSNIS BALSAVIMAS**

### **52 straipsnis. Balsavimo laikas ir vieta**

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 20 valandos rinkimų komisijos nurodytoje balsavimo patalpoje. Rinkėjas balsuoja tik toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas. Paštu gautas rinkėjo balsas galioja tik toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus rinkėjas yra įrašytas.

### **53 straipsnis. Balsavimo patalpų parengimas**

1. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpa turi būti visiškai parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Be to, rinkimų komisija turi būti suskaičiavusi visus iš savivaldybės rinkimų komisijos gautus rinkimų biuletenius ir surašiusi jų priėmimo aktą. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje turi būti balsadėžė, slapto balsavimo kabina (kabinos), kurioje rinkėjas galėtų slapta užpildyti rinkimų biuletenį. Balsavimo patalpoje turi būti iškabinti Vyriausiosios rinkimų komisijos išleisti rinkimų plakatai. Šio įstatymo tekstas turi būti prieinamas kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Iš balsavimo patalpos, perėjimo į ją patalpų (koridorių) ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, turi būti pašalinta rinkimų agitacijos medžiaga, išskyrus tą, kurią išleido Vyriausioji rinkimų komisija. Be to, turi būti paruoštos darbo vietos rinkimų komisijos nariams, vietos rinkimų stebėtojams. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama, perduodama saugoti policijai ir apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Kitus balsavimo patalpos įrengimo reikalavimus nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

#### **54 straipsnis. Balsavimo pradžia**

Rinkimų dieną balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus joje ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrina, ar balsadėžė yra tuščia, ir ją antspauduoja. Įsitikinęs, kad balsavimo patalpa įrengta nepažeidžiant nustatytų reikalavimų, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas į balsų skaičiavimo protokolą įrašo visą apylinkės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičių, išdalija rinkimų biuletenius ir rinkėjų sąrašus komisijos nariams, kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičių įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir atidaro balsavimo patalpą taip paskelbdamas rinkimų pradžią.

#### **55 straipsnis. Rinkėjo asmens tapatybės nustatymas**

1. Prie įėjimo į balsavimo patalpą rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijos nariui rinkėjo pažymėjimą, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Komisijos narys, nustatęs, kad rinkėjas atvyko į tą rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, įteikia rinkėjui rinkimų apylinkės antspaudu antspauduotą atvykimo lapelį, kuriame yra nurodyta, kelintas rinkėjas atvyko balsuoti, ir nurodo, į kurį komisijos narį kreiptis balsavimo biuletenio. Draudžiama vienam rinkėjui išduoti kelis atvykimo lapelius arba išduoti kitam rinkėjui skirtą lapelį. Jeigu asmuo, atvykęs į balsavimo patalpą, neturi reikalingų dokumentų arba neaišku, ar jis yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, komisijos narys šiam asmeniui atvykimo lapelio neišduoda, įteikia jam svečio lapelį ir siunčia jį pas komisijos pirmininką ar jo pavaduotoją išsiaiškinti dėl balsavimo.

2. Komisijos narys, kuriam pavesta išduoti rinkimų biuletenius, pagal pateiktus dokumentus nustatęs, kad atvykęs balsuoti asmuo tikrai yra į rinkėjų sąrašą įrašytas Lietuvos Respublikos pilietis, arba jeigu rinkimų komisijos pirmininkui raštu tai paliudija du į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyti Lietuvos Respublikos piliečiai, rinkėjų sąrašė suranda rinkėjo pavardę, paima iš asmens rinkėjo pažymėjimą ir atvykimo lapelį. Po to, kai rinkėjas ir komisijos narys, išduodantis rinkimų biuletenius, pasirašo rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė, rinkėjui išduodamas rinkimų biuletenis. Rinkėjo pažymėjimas ir atvykimo lapelis rinkėjui negrąžinami. Balsuojant paštu, rinkėjo pažymėjime pažymima apie biuletenio išdavimą ir rinkėjo pažymėjimas grąžinamas rinkėjui.

3. Išduoti rinkėjui kito asmens rinkimų biuletenį draudžiama. Komisijos narys, pažeidęs šį reikalavimą, atsako pagal įstatymus.

#### **56 straipsnis. Balsavimo tvarka**

1. Gavęs rinkimų biuletenį, rinkėjas eina į balsavimo kabinetą, kurioje pats rinkimų biuletenį užpildo. Įeiti į balsavimo kabinetą ir joje būti gali tik po vieną rinkėją, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje numatytą atvejį.

2. Rinkimų biuletenyje rinkėjas pažymi to kandidato į Respublikos Prezidentus pavardę, už kurį jis balsuoja „už“.

3. Užpildytą rinkimų biuletenį rinkėjas pats įmeta į balsadėžę.

4. Jeigu rinkėjas prašo, sugadintas rinkimų biuletenis apylinkės rinkimų komisijos sprendimu pakeičiamas nauju. Rinkimų komisijos pirmininkas sugadintą rinkimų biuletenį perbraukia rašaliniu parkeriu (šratinuku) ir ant jo pasirašo. Ant sugadinto rinkimų biuletenio taip pat pasirašo rinkimų komisijos sekretorius ir vienas iš komisijos narių. Sugadinti rinkimų biuleteniai laikomi atskirai.

5. Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų ar neįgalumo negali pats užpildyti rinkimų biuletenio ir įmesti į balsadėžę, gali pasikviesti kitą asmenį, kuris vietoj jo balsavimo kabinoje užpildytą rinkimų biuletenį ir įmestų jį į balsadėžę. Rinkimų komisijos pirmininkui ar nariams, rinkimų stebėtojams atlikti šiuos veiksmus už rinkėją draudžiama.

#### **57 straipsnis. Balsavimas paštu**

1. Balsuoti paštu gali rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose arba atlieka privalomąją karo tarnybą ir todėl negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, arba atlieka tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirba pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, arba atlieka arešto ar laisvės atėmimo bausmę, arba yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose). Balsuoti paštu galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialūs paštai) jų darbo valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos. Užsienyje esančiuose kariniuose

vienetuose balsuojama paštu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka krašto apsaugos ministro teikimu. Balsavimo paštu išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų.

2. Už balsavimo paštu organizavimą atsako pašto vadovas. Už pašto darbo balsuojant paštu priežiūros organizavimą atsako rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje tas paštas yra, komisijos pirmininkas. Jis kartu su kitų rinkimų apylinkių komisijų pirmininkais, kuriems tai pavedė savivaldybės rinkimų komisija, organizuoja, kad rinkimų komisijos nariai dalyvautų balsuojant specialiuose paštuose. Už balsavimo paštu užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose organizavimą atsako tų karinių vienetų vadai.

3. Rinkimų biuleteniams ir vokams išduoti ir priimti balsuojant paštu pašto vadovas savivaldybės rinkimų komisijos pritarimu paskiria pašto darbuotojus, kuriems patikima dirbti su rinkimų dokumentais. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija pareikalauja, pašto vadovas privalo nušalinti pašto darbuotoją nuo darbo su rinkimų dokumentais. Pašto darbuotojams, kurie įgaliojami išduoti ir priimti rinkimų dokumentus, savivaldybės rinkimų komisija išduoda nustatytos formos pažymas. Šios pažymos neturintis pašto darbuotojas neturi teisės išduoti ir priimti rinkimų dokumentų. Rinkimų komisijos narys, rinkimų stebėtojas, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą, rinkėjas, pateikęs rinkėjo pažymėjimą, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į šią pažymą savo pastabą. Apie ją pašto vadovas nedelsdamas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

4. Šio įstatymo 60, 61, 62 ir 63 straipsniuose nurodytose vietose turi būti patalpa (vieta), kur rinkėjas galėtų netrukdomas ir slapta užpildyti rinkimų biuletenį ir įdėti jį į balsavimo voką. Šiais atvejais balsavimą gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys rinkimų stebėtojo pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje.

5. Pašto darbuotojas rinkimų dokumentus rinkėjui išduoda Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Kartu su rinkimų biuleteniu rinkėjui išduodami balsavimo paštu vokai. Išorinį balsavimo paštu voką pašto darbuotojas adresuoja tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri nurodyta asmens rinkėjo pažymėjime.

6. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slapta:

1) užpildo rinkimų biuletenį;

2) užpildytą rinkimų biuletenį įdeda į vidinį balsavimo paštu voką;

3) užkliauja vidinį balsavimo paštu voką;

4) vidinį balsavimo paštu voką kartu su rinkėjo pažymėjimu įdeda į išorinį balsavimo paštu voką;

5) užkliauja išorinį balsavimo paštu voką.

7. Šio straipsnio 6 ir 8 dalyse nurodytus veiksmus rinkėjas atlieka pats. Jeigu rinkėjas dėl fizinių trūkumų ar neįgalumo šių veiksmų pats atlikti negali, jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo. Šis asmuo rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

8. Užkliaujotą išorinį balsavimo paštu voką (su jame esančiu rinkėjo pažymėjimu, vidiniu balsavimo paštu voku ir ten esančiu biuleteniu) rinkėjas įteikia pašto darbuotojui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, rinkėjo akivaizdoje jį užkliauja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

9. Pašto darbuotojui draudžiama už rinkėją atlikti šio straipsnio 6 ir 8 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužkliaujotą išorinį balsavimo paštu voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti iš pašto rinkimų biuletenius, balsavimo paštu vokus ar juos perduoti kitiems asmenims.

## **58 straipsnis. Balsavimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose**

1. Rinkėjai, išvykę į užsienio valstybes, turi teisę balsuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose šių darbo valandomis. Balsavimui skiriama ne mažiau kaip 4 valandos per šių įstaigų darbo dieną. Balsavimas baigiamas rinkimų dieną Lietuvos Respublikos laiku.

2. Rinkimų dokumentus rinkėjams, pranešusiems savo gyvenamosios vietos adresą Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai, įteikia ar jų pageidavimu paštu išsiunčia ir priima šių įstaigų sudarytos balsavimo komisijos.

3. Rinkėjams, atvykusiems balsuoti į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, draudžiama išsinešti rinkimų dokumentus ar juos perduoti kitiems asmenims.

## **59 straipsnis. Balsavimas laivuose**

1. Rinkėjai (laivo įgulos nariai ir keleiviai), esantys laive, jeigu jie ne anksčiau kaip prieš 4 dienas iki rinkimų dienos yra išplaukę iš Lietuvos Respublikos uosto ir negrįžę iki rinkimų dienos arba jeigu yra kitų aplinkybių, dėl kurių jie negali balsuoti savo rinkimų apylinkėje, paštu, Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, turi teisę balsuoti laive.

2. Vyriausioji rinkimų komisija susisiekimo ministro teikimu sudaro su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų, kuriuose yra ne mažiau kaip 5 įgulos nariai rinkėjai, organizuojamas balsavimas ir balsavimo metu palaikomas radijo ryšys, sąrašą. Vyriausioji rinkimų komisija susisiekimo ministro teikimu nustato tokį balsavimo kiekviename laive laiką, kad kiekvienam laive esančiam rinkėjui būtų sudaryta galimybė balsuoti.

3. Laivuose balsuojantiems rinkėjams rinkėjo pažymėjimai neįteikiami.

#### **60 straipsnis. Balsavimo organizavimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose**

1. Balsavimui organizuoti ir paduotiems balsams suskaičiuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose sudaromos balsavimo komisijos.

2. Balsavimo komisijos sudaromos iš komisijos pirmininko ir ne mažiau kaip dviejų narių. Balsavimo komisiją Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje sudaro jos vadovas iš Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojų arba kitų užsienio valstybėje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių. Balsavimo komisijų narių rašytinių pasižadėjimų davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

3. Balsavimo komisijas laivuose sudaro laivų kapitonai – Lietuvos Respublikos piliečiai, atsižvelgdami į laivo įgulos – Lietuvos Respublikos piliečių susirinkimo sprendimą.

4. Balsavimo, balsų skaičiavimo ir protokolų pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai tvarką, taip pat rinkimų stebėtojų pažymėjimų įteikimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

5. Vyriausioji rinkimų komisija užsienio reikalų ministro teikimu sudaro Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos, kuriose vyksta balsavimas, sąrašą ir kiekvienai diplomatinei atstovybei ir konsulinei įstaigai nustato balsavimo jose dienas (ne mažiau kaip 10 dienų).

6. Už balsavimo organizavimą, protokolų ir kitų Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytų rinkimų dokumentų pateikimą Vyriausiajai rinkimų komisijai Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose atsako jų vadovai, o laivuose – laivų kapitonai – Lietuvos Respublikos piliečiai.

7. Laivuose, kuriuose organizuoti balsavimą pagal šio įstatymo reikalavimus nėra sąlygų, balsavimas neorganizuojamas.

#### **61 straipsnis. Balsavimas sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigose**

1. Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, turi teisę balsuoti šiose įstaigose.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 57 straipsnio 1 dalį.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybės rinkimų komisija (pavadinimas ir numeris), ar rinkėjas turi rinkėjo pažymėjimą. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų pažymėjimus arba juos išspausdina pagal elektroninio ryšio priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo laiką ir vietą, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti.

4. Rinkėjai, neturintys judėjimo sutrikimų, balsuoja šio įstatymo 57 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta tvarka. Pas rinkėjus, turinčius judėjimo sutrikimų, atvyksta ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai (jeigu jie pageidauja) ir specialaus pašto darbuotojai.

5. Rinkėjai, kurie dėl fizinių trūkumų ar neįgalumo negali patys atlikti balsavimo veiksmų, gali pavesti juos atlikti kitiems asmenims. Šie asmenys rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

6. Komisijos nariams, specialaus pašto darbuotojams ir rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo paštą voką.

7. Daryti poveikį sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ir globos įstaigoje esančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

## **62 straipsnis. Balsavimas kariniuose vienetuose**

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, turi teisę balsuoti kariniuose vienetuose, kuriuose atlieka tarnybą. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, turi teisę balsuoti užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, dalyvaujančiuose tose tarptautinėse karinėse operacijose. Balsavimo užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija krašto apsaugos ministro teikimu.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių karinių vienetų vadų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 57 straipsnio 1 dalį.

3. Karinių vienetų vadai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybės rinkimų komisija (pavadinimas ir numeris), ar rinkėjas turi rinkėjo pažymėjimą. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą karinio vieneto vadas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų pažymėjimus arba juos išspausdina pagal elektroninio ryšio priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo laiką ir vietą, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti. Jeigu nėra sąlygų sudaryti specialų paštą arba užtikrinti, kad rinkėjai galės tinkamai atlikti balsavimo veiksmus, karinių vienetų vadai (išskyrus užsienyje esančių karinių vienetų vadus) sudaro sąlygas rinkėjams nuvykti balsuoti į kitą specialų paštą ar parvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jie įrašyti.

4. Balsavimui kariniuose vienetuose taikomos šio įstatymo 57 straipsnio nuostatos.

5. Daryti poveikį kariniame vienete balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

## **63 straipsnis. Balsavimas bausmių vykdymo įstaigose**

1. Rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę, turi teisę balsuoti savo bausmės vykdymo įstaigoje.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos bausmių vykdymo įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 57 straipsnio 1 dalį.

3. Bausmių vykdymo įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybės rinkimų komisija (pavadinimas ir numeris), ar rinkėjas turi rinkėjo pažymėjimą. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą bausmių vykdymo įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų pažymėjimus arba juos išspausdina pagal elektroninio ryšio priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams prieš balsavimą, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti.

4. Balsavimui bausmių vykdymo įstaigose taikomos šio įstatymo 57 straipsnio nuostatos.

5. Balsavimui areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) taikomos šio straipsnio ir šio įstatymo 57 straipsnio nuostatos.

6. Daryti poveikį areštinėje, tardymo izoliatoriuje (sulaikymo namuose) ar bausmės vykdymo įstaigoje balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

## **64 straipsnis. Balsavimas namuose ir balsavimas iš anksto**

1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti į paštą arba rinkimų dieną į rinkimų apylinkę ir jeigu jie pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie neįgalius asmenis gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ar jos teritorinių skyrių, o duomenis apie laikinai nedarbingus

asmenis – iš sveikatos priežiūros įstaigų. Šių duomenų rinkimų komisijos negali skleisti ir juos naudoja tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo tikslais.

2. Balsuoti iš anksto gali rinkėjai, kurie rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę. Rinkėjų balsavimą iš anksto organizuoja savivaldybės rinkimų komisijos. Balsavimas iš anksto turi vykti nuo 12 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra tos savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant iš anksto savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas paskiria ne mažiau kaip 2 savivaldybės rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Balsavimą iš anksto prižiūri savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu savivaldybės rinkimų komisijos narys.

3. Rinkėjų prašymai balsuoti namuose pateikiami apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, gyvenančių konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, prašymai balsuoti namuose pradedami priimti įteikiant jiems rinkėjo pažymėjimus ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje ir neįrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl fizinio trūkumo ar neįgalumo pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar asmeniui, kuris juo rūpinasi. Šie rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.

4. Į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija. Rinkėjų, kurie gyvena ar laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, bet įrašyti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir juos tikslinant į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą nebuvo įrašyti, sąrašą paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina savivaldybės rinkimų komisija.

5. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių savivaldybės rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistojo, rinkėjų sąrašą, paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos į namus pristato ne mažiau kaip du savivaldybės rinkimų komisijos nariai ar jos pirmininko pavedimu ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje. Pasibaigus balsavimui, užklijuoti išoriniai balsavimo paštu vokai perduodami paštui, o šis juos perduoda rinkimų apylinkėms kartu su paštu balsavusių rinkėjų rinkimų dokumentais. Rinkėjų, balsavusių namuose ir iš anksto, sąrašus, nepanaudotus rinkimų biuletenius įtraukia į apskaitą ir saugo balsavimą organizavusios rinkimų komisijos, o pasibaigus rinkimams kartu su kitais rinkimų dokumentais perduoda atitinkamai savivaldybės rinkimų komisijai ar Vyriausiajai rinkimų komisijai.

6. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį trečiadienį ar ketvirtadienį iki rinkimų dienos 12 valandos. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos skelbimų lentoje jo patvirtinimo dieną. Vykti pas namuose balsuojančius rinkėjus kartu gali tik skirtingų politinių partijų pasiūlyti rinkimų komisijos nariai ir rinkimų stebėtojai.

7. Balsavimui namuose ir balsavimui iš anksto taikomos šio įstatymo 57 straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatos.

8. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais rinkėjo pažymėjimu, vidiniu balsavimo voku ir ten esančiu rinkimų biuleteniu) rinkėjas įteikia apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos nariui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

9. Daryti poveikį namuose ar iš anksto balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama. Komisijos nariams draudžiama už rinkėją atlikti šio įstatymo 57 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti biuletenius ar juos perduoti kitiems asmenims.

## **DEVINTASIS SKIRSNIS**

### **BALSŲ SKAIČIAVIMAS IR RINKIMŲ REZULTATŲ NUSTATYMAS**

#### **65 straipsnis. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaita**

1. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaitos tvarką Lietuvos Respublikoje nustato ir šią apskaitą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Balsavimo paštu vokų ir rinkimų biuletenių apskaitą, išdavimą ir priėmimą balsuojant specialiuose paštuose tvarko atitinkamų pašto skyrių vadovai. Apskaitos duomenis pašto vadovas nurodo specialiai tam skirtame žurnale. Balsavimo paštu vokų ir rinkimų biuletenių, naudojamų balsuojant užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, apskaitą, išdavimą ir priėmimą tvarko tų karinių vienetų vadai. Jie Vyriausiajai rinkimų komisijai perduoda rinkimų dokumentų apskaitos duomenis, nepanaudotus balsavimo paštu vokus, rinkimų biuletenius ir balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais. Gautus balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos persiunčia rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, komisijai.

3. Likus vienai dienai iki rinkimų dienos, nepanaudotus balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius pašto vadovas grąžina savivaldybės rinkimų komisijai.

4. Balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto vadovas ar jo įgaliotas asmuo įteikia apylinkių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip likus 2 valandoms iki balsavimo pabaigos.

5. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos, išorinius balsavimo vokus, nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius savivaldybės rinkimų komisijai perduoda rinkimų komisijų nariai, kurie pagal šio įstatymo 64 straipsnio nuostatas vyko pas namuose balsuojančius rinkėjus. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip paskutinį penktadienį iki rinkimų dienos išorinius balsavimo vokus perduoda paštui.

6. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos, išoriniai balsavimo vokai, nepanaudoti ir sugadinti rinkimų biuleteniai iki tos pačios dienos 21 valandos perduodami apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko šio įstatymo reikalavimus.

7. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kartu su rinkimų biuleteniais.

8. Prieš pradėdant skaičiuoti rinkėjų balsus, gauti paštu balsavusių rinkėjų išoriniai balsavimo vokai sudedami kartu su namuose balsavusių rinkėjų išoriniais balsavimo vokais, sumaišomi ir skaičiuojami pagal šio įstatymo 68 straipsnį kartu ir ta pačia tvarka kaip ir paštu gauti rinkėjų balsai.

#### **66 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse**

1. Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užključia ir antspauduoja balsadėžės plyšį, surenka atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario nepanaudotus rinkimų biuletenius, viešai juos suskaičiuoja, jų skaičių įrašo į balsų skaičiavimo protokolą ir pagal parašus rinkėjų sąrašė, rinkėjo pažymėjimus patikrina, ar nėra neteisėtai išduotų rinkimų biuletenių.

2. Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius apylinkės rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešininį viršutinį kampą, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir šiuos vokus antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą.

#### **67 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų skaičiavimas**

1. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri apylinkės rinkimų balsadėžę: ar nepažeisti antspaudai, ar nėra kitų požymių, rodančių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Ar balsadėžė buvo pažeista, sprendžia apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Jeigu apylinkės rinkimų komisija priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas ir balsai neskaičiuojami.

2. Įsitikinus, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 apylinkių rinkimų komisijos narių ir stebėtojams, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų (ant jų negali būti jokių kitų dokumentų ir rašymo priemonių) ir pradėdami skaičiuoti balsai.

3. Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas rinkimų biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys. Konkrečią balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Pagal apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus, liudijančius biuletenio gavimą. Rinkimų apylinkėje balsavusių rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų biuletenių skaičių. Rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius nustatomas pagal rinkimų apylinkės rinkimų balsadėžėse rastų rinkimų biuletenių skaičių ir paštu gautų biuletenių skaičių.

5. Radusi balsadėžėje daugiau rinkimų biuletenių, negu jų buvo išduota rinkėjams, apylinkės rinkimų komisija imasi priemonių išsiaiškinti priežastis.

6. Balsų skaičiavimo rezultatai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą.

#### **68 straipsnis. Balsavusių pašto vokais rinkėjų apskaita ir jų paduotų balsų skaičiavimas**

1. Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti paštu ir namuose gauti rinkimų biuleteniai:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus paštu ir namuose gautus išorinius balsavimo vokus. Jų skaičius paskelbiamas ir įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą;

2) išoriniai vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinio voko išimamas rinkėjo pažymėjimas, garsiai perskaitoma rinkėjo pavardė, ji sutikrinama su apylinkės rinkėjų sąrašu ir vidinis balsavimo paštu vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu rinkėjo pažymėjime įrašytas asmuo, kurio nėra apylinkės rinkėjų sąraše, arba šiame sąraše yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo rinkimų apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo paštu vokas, arba išoriniame voke nėra rinkėjo pažymėjimo, arba išoriniame voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas ir laikoma, kad voke esantis rinkimų biuletenis (biuleteniai) negalioja, vokas neatplėšiamas. Ant vidinio (vidinių) balsavimo voko (vokų) būtina pažymėti, kad voke (vokuose) esantys biuleteniai negalioja. Tokių vokų turinys rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole neįskaičiuojamas;

4) apylinkės rinkėjų sąraše prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu ar namuose, pavardės įrašoma „balsavo paštu“ arba „BP“;

5) antspauduotas vidinis balsavimo vokas įmetamas į balsadėžę, įrengtą ir antspauduotą pagal nustatytus reikalavimus;

6) baigus peržiūrėti visus paštu ir namuose gautus vokus, balsadėžė atidaroma ir atplėšiami antspauduoti vidiniai balsavimo paštu vokai. Jeigu balsavimo voke yra daugiau kaip vienas rinkimų biuletenis, visi voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais. Toliau paštu gauti balsai skaičiuojami pagal 72 straipsnio reikalavimus.

2. Jeigu rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis balsavimo vokas, jis, kad nebūtų pažeistas balsavimo slaptumas, neatplėšiamas ir perduodamas šią komisiją sudariusiai rinkimų komisijai. Ši komisija balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą.

#### **69 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolai**

1. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomas balsų skaičiavimo protokolai. Jame įrašoma:

1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;

2) iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičius;

3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, rinkėjo pažymėjimų skaičius, sugadintų biuletenių skaičius;

4) nepanaudotų rinkimų biuletenių skaičius;

5) rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;

6) balsadėžės atidarymo laikas;

7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;

8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus paduotų balsų skaičius;

10) namuose balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, paštu gautų balsavimo vokų skaičius, bendras paštu ir namuose gautų balsavimo vokų skaičius, antspauduotų vidinių balsavimo paštu vokų skaičius;



- 11) paštu gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 12) paštu gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 13) paštu gautų balsų už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus skaičius;
- 14) iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;
- 15) iš viso negaliojančių rinkimų apylinkėje biuletenių skaičius;
- 16) iš viso už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus paduotų balsų skaičius.

2. Jeigu balsadėžėje randama daugiau rinkimų biuletenių, negu jų buvo išduota rinkėjams, tai įrašoma balsų skaičiavimo protokole ir nurodoma, kiek biuletenių buvo rasta daugiau.

3. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai. Po to protokolą pasirašo rinkimų stebėtojai. Jų pastabos, komisijos narių atskirosios nuomonės pridamos prie protokolo ir yra neatskiriama jo dalis.

## **70 straipsnis. Negaliojantys rinkimų biuleteniai**

1. Negaliojančiais rinkimų biuleteniais laikomi:

- 1) nenustatyto pavyzdžio rinkimų biuleteniai;
- 2) antspauduoti ne tos rinkimų apylinkės antspaudu rinkimų biuleteniai;
- 3) rinkimų biuleteniai, kuriuose rinkėjai pažymėjo daugiau kaip vieną kandidatą į Respublikos

Prezidentus;

4) rinkimų biuleteniai, kuriuose rinkėjai nepažymėjo, už kurį kandidatą į Respublikos Prezidentus balsavo.

2. Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu priima apylinkės rinkimų komisija.

## **71 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo dokumentų pateikimas savivaldybės rinkimų komisijai**

1. Apylinkės rinkimų komisija visus rinkimų biuletenius, įskaitant negaliojančius ir nepanaudotus, visus balsavimo vokus, balsų skaičiavimo protokolą, rinkėjų sąrašus ir kitus rinkimų dokumentus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka sudeda į paketus, padaro jų užrašus ir antspauduoja. Paketai savivaldybės rinkimų komisijai pristatomi ne vėliau kaip per 12 valandų po balsavimo pabaigos.

2. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerija privalo užtikrinti rinkimų dokumentų gabenimo ir juos gabenančių asmenų saugumą.

## **72 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimas savivaldybės rinkimų komisijoje**

1. Savivaldybės rinkimų komisija balsus pradeda skaičiuoti, kai iš visų rinkimų apylinkių gauna visus balsų skaičiavimo protokolus ir kitus rinkimų dokumentus.

2. Savivaldybės rinkimų komisija priima apylinkės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų dokumentus ir patikrina:

- 1) ar yra pristatyti visi privalomi pateikti dokumentai (paketai);
- 2) paketų antspaudavimą ir užrašus (ar užrašas pilnas ir teisingas);
- 3) ar į balsų skaičiavimo protokolą įrašyti visi duomenys; ar jie neprieštarauja vieni kitiems; ar atitinka savivaldybės rinkimų komisijai žinomus duomenis (apylinkės rinkimų komisijai išduotų rinkimų biuletenių skaičių, rinkėjų skaičių, paštu gautų išorinių balsavimo vokų skaičių); ar yra visi reikalingi parašai; ar prie protokolo pridėtos visos jame nurodytos komisijos narių atskirosios nuomonės, rinkimų stebėtojų pastabos;

4) ar visos pastabos ir rinkėjų skundai yra apsvarstyti apylinkės rinkimų komisijoje.

3. Savivaldybės rinkimų komisija nedelsdama praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka balsų skaičiavimo protokolų duomenis, savo pastabas dėl apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų ir pasirūpina pateiktų dokumentų saugumu.

4. Apylinkių rinkimų komisijų antspauduoti paketai, kuriuose yra rinkimų biuleteniai ir kiti rinkimų dokumentai, savivaldybės rinkimų komisijoje gali būti atidaromi tik savivaldybės rinkimų komisijos sprendimu.

5. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų trūkumą, savivaldybės rinkimų komisija imasi priemonių jiems pašalinti, pareikalauja iš apylinkės rinkimų komisijos pirmininko pateikti trūkstamus dokumentus.

6. Savivaldybės rinkimų komisija balsus skaičiuoja taip: sumuoja apylinkių rinkimų komisijų pateiktus duomenis ir prie jų prideda tuos paštu balsavusių rinkėjų balsus, kurie buvo suskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijoje.

### **73 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolai**

1. Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, rinkimų biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus savivaldybės rinkimų komisija nustato:

1) savivaldybėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičių, kuris lygus savivaldybės rinkimų apylinkėse balsavusių rinkėjų skaičiui;

2) savivaldybėje negaliojančių rinkimų biuletenių skaičių, kuris lygus savivaldybės rinkimų apylinkėse negaliojančių rinkimų biuletenių skaičiui;

3) savivaldybėje galiojančių rinkimų biuletenių skaičių, kuris lygus savivaldybės rinkimų apylinkėse galiojančių rinkimų biuletenių skaičiui;

4) už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus paduotų balsų skaičių. Jis lygus atskirai už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus gautų balsų rinkimų apylinkėse sumai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys įrašomi į savivaldybės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą. Savivaldybės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolus pasirašo tos savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai.

### **74 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo dokumentų pateikimas Vyriausiajai rinkimų komisijai ir Respublikos Prezidento rinkimų rezultatų nustatymas**

1. Vyriausioji rinkimų komisija Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus nustato po to, kai gauna visų savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolus, taip pat kitus rinkimų dokumentus.

2. Savivaldybės rinkimų komisija visus iš rinkimų apylinkių gautus dokumentus (išskyrus finansinius), rinkėjų sąrašus, savivaldybės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą, savivaldybės rinkimų komisijos viso darbo laikotarpio protokolus ir kitus rinkimų dokumentus sudeda į specialius paketus ir juos antspauduoja. Paketai per Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą laiką perduodami Vyriausiajai rinkimų komisijai.

3. Vyriausioji rinkimų komisija pagal savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolus ir pagal balsų skaičiavimo protokolus, gautus iš Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybių ir konsulinių įstaigų, nustato:

1) Lietuvos Respublikos rinkėjų skaičių;

2) Respublikos Prezidento rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių;

3) negaliojančių rinkimų biuletenių skaičių;

4) galiojančių rinkimų biuletenių skaičių;

5) už kiekvieną kandidatą į Respublikos Prezidentus paduotų balsų skaičių.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama šio įstatymo nustatyta tvarka paduotus skundus, gali perskaičiuoti rinkimų biuletenius ir, nustačiusi skaičiavimo klaidas, gali pataisyti įrašus balsų skaičiavimo protokoluose. Vyriausioji rinkimų komisija dėl balsų skaičiavimo protokoluose nustatytų klaidų negali pripažinti negaliojančiais rinkimų apylinkių, savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolų.

5. Vyriausioji rinkimų komisija, nustačiusi, kad šiurkštūs šio įstatymo pažeidimai, padaryti po Respublikos Prezidento rinkimų datos paskelbimo iki šiame įstatyme nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat balsavimo metu, ar dokumentų suklastojimas turėjo esminės įtakos Respublikos Prezidento rinkimų rezultatams, gali pripažinti Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus negaliojančiais. Tokiu atveju rengiami pakartotiniai Respublikos Prezidento rinkimai šio įstatymo 77 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

6. Išrinktu laikomas tas kandidatas į Respublikos Prezidentus, kuris pirmą kartą balsuojant ir dalyvaujant ne mažiau kaip pusėi visų rinkėjų, gavo daugiau kaip pusę visų rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų. Jeigu rinkimuose dalyvavo mažiau kaip pusė visų rinkėjų, išrinktu laikomas tas kandidatas į Respublikos Prezidentus, kuris gavo daugiausia, bet ne mažiau kaip 1/3 visų rinkėjų balsų.

7. Jeigu pirmą kartą balsuojant Respublikos Prezidento rinkimuose nė vienas kandidatas nesurinko reikiamos balsų daugumos, po dviejų savaičių nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos, sekmadienį, šio įstatymo nustatyta tvarka rengiamas pakartotinis balsavimas dėl dviejų kandidatų į Respublikos Prezidentus, gavusių daugiausiai balsų pirmą kartą balsuojant. Pakartotinio balsavimo

datą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia kartu su pirmojo balsavimo galutiniais rezultatais. Per pakartotinį balsavimą išrinktu laikomas kandidatas į Respublikos Prezidentus, surinkęs daugiau balsų.

8. Jeigu Respublikos Prezidento rinkimuose balsuojant pirmą kartą dalyvavo ne daugiau kaip du kandidatai ir nė vienas negavo reikiamo balsų skaičiaus, rengiami pakartotiniai Respublikos Prezidento rinkimai ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Respublikos Prezidento rinkimų dienos.

*Straipsnio pakeitimas:*

Nr. [XI-126](#), 2008-12-23, *Žin.*, 2008, Nr. 149-6046 (2008-12-30)

#### **75 straipsnis. Stebėtojų dalyvavimas skaičiuojant balsus ir nustatant rinkimų rezultatus**

1. Skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse, savivaldybių komisijose, taip pat nustatant rinkimų rezultatus Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, gali dalyvauti partijų, iškėlusių kandidatus į Respublikos Prezidentus, kandidatų į Respublikos Prezidentus paskirti rinkimų stebėtojai, taip pat visuomenės informavimo priemonių atstovai.

2. Stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimų, bet turi netrukdyti rinkimų komisijoms dirbti. Rinkimų stebėtojai turi teisę raštu pareikšti protestą, kuris turi būti pridėtas prie rinkimų komisijos protokolų ar sprendimų ir kartu su kitais rinkimų dokumentais turi būti pateiktas šią komisiją sudariusiai rinkimų komisijai.

#### **76 straipsnis. Rinkimų rezultatų paskelbimas**

1. Galutinius Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus septintą dieną po balsavimo dienos skelbia Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Pakartotinių Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus ne vėliau kaip per 7 dienas nuo pakartotinio balsavimo dienos skelbia Vyriausioji rinkimų komisija.

*Straipsnio pakeitimas:*

Nr. [XI-126](#), 2008-12-23, *Žin.*, 2008, Nr. 149-6046 (2008-12-30)

#### **77 straipsnis. Paklausimas dėl Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo pažeidimo**

1. Su paklausimu, ar per Respublikos Prezidento rinkimus nebuvo pažeistas šis įstatymas, į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą gali kreiptis Lietuvos Respublikos Seimas ne vėliau kaip per 3 dienas po Respublikos Prezidento rinkimų oficialių rezultatų paskelbimo dienos.

2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas tiria ir vertina tik Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl šio įstatymo pažeidimų tais atvejais, kai sprendimai buvo priimti ar Vyriausiosios rinkimų komisijos veika buvo padaryta pasibaigus balsavimui per Respublikos Prezidento rinkimus.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą paklausimą Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas išnagrinėja ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jo įteikimo. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos.

4. Remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išvadomis, galutinį sprendimą dėl Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo pažeidimo priima Lietuvos Respublikos Seimas.

5. Jeigu Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas priima išvadą, kad Vyriausioji rinkimų komisija šurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymą ar suklastojo rinkimų dokumentus ir tai turėjo esminės įtakos Respublikos Prezidento rinkimų rezultatams, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti vieną iš nutarimų:

1) pripažinti Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus negaliojančiais, jeigu pagal balsų skaičiavimo protokolus negalima nustatyti tikrųjų rinkimų rezultatų;

2) nustatyti tikruosius galutinius Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus pagal rinkimų komisijų patvirtintus balsų skaičiavimo protokolus, jeigu rinkimų komisijų sprendimai dėl šių protokolų patvirtinimo nebuvo apskūsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nepanaikino rinkimų komisijų sprendimų dėl šių protokolų patvirtinimo.

6. Pripažinus Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus negaliojančiais, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Respublikos Prezidento rinkimų dienos šio įstatymo nustatyta tvarka rengiami pakartotiniai Respublikos Prezidento rinkimai.

#### **78 straipsnis. Respublikos Prezidento rinkimų dokumentų saugojimas**

Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 mėnesius po Respublikos Prezidento rinkimų galutinių rezultatų paskelbimo parengia ir išleidžia knygą apie Respublikos Prezidento rinkimų rezultatus ir per 4 mėnesius perduoda Lietuvos valstybiniam naujam archyvuui nuolat saugoti rinkimų

apylinkių, savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolus, pareiškinius dokumentus (išskyrus parašų rinkimo lapus), Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdžių protokolus ir sprendimus, Respublikos Prezidento rinkimų dokumentų pavyzdžių komplektą. Po to Vyriausioji rinkimų komisija nustatyta tvarka gali nuspręsti sunaikinti nesaugotinus Respublikos Prezidento rinkimų dokumentus.

LAIKINAI EINANTIS  
RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIGAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Vilnius, 1992 m. gruodžio 22 d.  
Nr. I-28

---

**Pakeitimai:**

1.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [I-40](#), 93.01.05, Žin., 1993, Nr.3-52 (93.01.31)  
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO
2.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [I-49](#), 93.01.19, Žin., 1993, Nr.4-78 (93.02.10)  
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO  
PAKEITIMO
3.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [I-647](#), 94.11.08, Žin., 1994, Nr.89-1720 (94.11.18)  
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO  
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1995 m. sausio 1 dienos.
4.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [I-1526](#), 96.09.19, Žin., 1996, Nr.100-2256 (96.10.16)  
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO  
ĮSTATYMAS
5.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [VIII-439](#), 97.10.09, Žin., 1997, Nr.93-2325 (97.10.15)  
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 43,  
47, 48, 50, 52, 54, 61, 68, 70 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO 23(1), 23(2), 23(3), 23(4), 23(5),  
23(6), 23(7), 23(8), 23(9), 23(10), 23(11), 54(1), 54(2), 54(3), 54(4), 54(5), 54(6) STRAIPSNIAIS  
ĮSTATYMAS
6.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [VIII-449](#), 97.10.14, Žin., 1997, Nr.98-2477 (97.10.30)  
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO 2(1) STRAIPSNIU
7.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [VIII-543](#), 97.11.25, Žin., 1997, Nr.108-2739 (97.11.28)  
LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 54(3) STRAIPSNIO PAKEITIMO  
ĮSTATYMAS
8.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [VIII-1050](#), 99.02.09, Žin., 1999, Nr.19-514 (99.02.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 2(1), 23(11), 32, 34, 72(1) STRAIPSNIŲ  
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1121](#), 99.04.06, Žin., 1999, Nr.33-953 (99.04.14)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 74 STRAIPSNIO PAKEITIMO  
ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1938](#), 00.09.19, Žin., 2000, Nr.85-2576 (00.10.11)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 2(1), 32, 34 IR 72(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-179](#), 2001 02 20, Žin., 2001, Nr. 21-687 (2001 03 09)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 32 IR 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-263](#), 2001 04 19, Žin., 2001, Nr. 39-1334 (2001 05 09)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-968](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2767 (2002-07-03)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 13, 15, 17, 21, 23, 23(2), 23(3), 23(4), 23(6), 34, 42, 44, 49, 54, 54(2),  
67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 12 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 6 ir 9 straipsnius, įsigalioja nuo 2002 m. rugpjūčio 1 d.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

PROKURATŪROS ĮSTATYMO, VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE  
TARNYBOJE ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO, PREZIDENTO RINKIMŲ  
ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS  
GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENTIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO, VALSTYBĖS  
GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO  
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2134](#), 2004-04-15, Žin., 2004, Nr. 55-1891 (2004-04-16)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 9, 13, 15, 31, 32, 33, 34, 42, 44 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR  
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2223](#), 2004-05-04, Žin., 2004, Nr. 75-2568 (2004-05-05)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO 1(1) STRAIPSNIU IR 2 STRAIPSNIO PAPILDYMO  
ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2278](#), 2004-06-15, Žin., 2004, Nr. 98-3633 (2004-06-24)

PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 1(1) STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR 2  
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [IX-2385](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4332 (2004-07-27)  
PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 18 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [IX-2429](#), 2004-08-23, Žin., 2004, Nr. 135-4895 (2004-09-04)  
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ  
TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO IR PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS  
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 10 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [X-400](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5174 (2005-12-08)  
PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 23(1) IR 23(10) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS  
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1d.

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [X-1599](#), 2008-06-12, Žin., 2008, Nr. 71-2721 (2008-06-21)  
PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS  
**Nauja įstatymo redakcija**

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XI-126](#), 2008-12-23, Žin., 2008, Nr. 149-6046 (2008-12-30)  
PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 74 IR 76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

#### **Konstitucinio Teismo nutarimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)  
2004-05-25, Žin., 2004, Nr. 85-3094 (2004-05-26)  
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO (2004 M.  
GEGUŽĖS 4 D. REDAKCIJA) IR 2 STRAIPSNIO 2 DALIES (2004 M. GEGUŽĖS 4 D. REDAKCIJA)  
ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2008-12-31)  
autrap@lrs.lt